

20 989

Wijziging van onder meer de Wet op het voortgezet onderwijs in verband met de overdracht van het bestuur van rijksscholen (Regeling bestuursoverdracht rijksscholen)

VOORLOPIG VERSLAG VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR ONDERWIJS¹

Vastgesteld 23 oktober 1990

De leden van de vaste commissie voor Onderwijs hebben zich beraden op het voorstel strekkend tot Regeling bestuursoverdracht rijksscholen. Zij formuleerden daarbij de volgende vragen en opmerkingen.

De leden van de fracties van het **C.D.A.** en de **P.v.d.A.** hadden met belangstelling en een grote mate van instemming kennis genomen van het onderhavige voorstel. De leden van de fractie van de **P.v.d.A.** vroegen intussen of het in het Nederlands staatsbestel wel passend is, dat reeds een aanvang wordt gemaakt met de uitvoering van een wetsvoorstel waarover de Staten-Generaal nog niet heeft besloten. Er is immers al definitief overeengekomen dat overdracht van een aantal scholen per 1 januari a.s. zal plaatsvinden. Ook bij de S.V.M.-operatie liep men royaal vooruit op aanhangige wetsvoorstellen en een dergelijke situatie lijkt te ontstaan met betrekking tot de nog in de Tweede Kamer in behandeling zijnde wet op de basisvorming. Gaarne ontvangen deze leden een fundamentele beschouwing over dit onderwerp. De overige leden van de commissie sloten zich bij deze vraag volmondig aan.

Openbaar onderwijs

De leden van de fractie van de **P.v.d.A.** wilden weten of de passage in de Memorie van Toelichting waar wordt gesteld dat «de overdrachtsoperatie bepaald is binnen het openbaar onderwijs» zo moet worden gelezen, dat er geen mogelijkheid bestaat voor een gemeente of bestuursorgaan (openbaar lichaam) een aan haar overgedragen rijks-school te laten fuseren met een school of scholengemeenschap op bijzondere grondslag. Als deze lezing juist is, op welke wijze is de mogelijkheid tot afwijken daarvan dan afgegrensd?

Ook de leden van de **V.V.D.**-fractie stelden deze vraag, die zij verwoordden als volgt: Wil de bewindsman nog eens duidelijk uiteenzetten welke – afdoende – waarborgen bestaan om na de overdracht te blijven voldoen aan de grondwettelijke eis dat er genoegzaam openbaar onderwijs moet worden aangeboden? Kan men stellen dat gemeentelijke openbare scholen en scholen voor bijzonder onderwijs volledig over gelijke rechten, mogelijkheden en plichten beschikken?

¹ Samenstelling:

Hendriks (CDA), Grol-Overling (CDA), Fleers (CDA), Jaarsma-Buijserd (PvdA), Van Ooijen (PvdA) voorzitter, Stam (PvdA), Van Boven (VVD), Vonhoff-Luijendijk (VVD), Vis (D66), mw. Bolding (Groen Links), Barendregt (SGP), Schuurman (RPF), Van der Jagt (GPV).

* Het vorige stuk is verschenen onder nr. 260 van vergaderjaar 1989-1990

De leden van de **P.v.d.A.**-fractie vroegen intussen of de Onderwijsraad reeds advies heeft uitgebracht met betrekking tot de bestuursstructuur van de school in Maassluis nadat deze school overgedragen zal zijn. Kan de Kamer terzake worden geïnformeerd?

Deze leden merkten tenslotte op dat dat voorstel het mogelijk maakt alle scholen voor middelbaar agrarisch onderwijs over te dragen aan privaatrechtelijke rechtspersonen van verschillend karakter. Desondanks constateerden zij dat in het wetenschappelijk onderwijs ten aanzien van het landbouwonderwijs dezelfde bepalingen gelden als voor rijksscholen voor v.w.o., a.v.o. en l.b.o. onder verantwoordelijkheid van het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen. Hoe verklaart de staatssecretaris deze ontstane onduidelijkheid?

Kosten voor gemeente

De staatssecretaris heeft in de Memorie van Toelichting geschreven: «dat in het kader van deze overdrachtsoperatie aan de medezeggenschapsraden van de rijksscholen gelijke invloed in de besluitvorming wordt toegekend». De leden van de fracties van de **P.v.d.A.** en van de **V.V.D.** memoreerden dat er geen lastenafwenteling op de gemeenten zal plaatsvinden. Hoe rijmt de bewindsman dit uitgangspunt met het in de begroting 1991 neergelegde voornemen voorlopig geen kosten-dekkend stelsel voor l.b.o., a.v.o. en v.w.o. in te voeren? Is de staatssecretaris bereid een – zo nodig op elk individueel geval toegesneden – pakket van afspraken te blijven nastreven om boven gevreesde effecten te voorkomen?

De leden van de fractie van de **V.V.D.** wilden weten welke mogelijkheden in het geval het beschikbare budget voor de algehele operatie, zoals het zich laat aanzien, te klein blijkt te zijn, het departement ten dienste staan om enerzijds bindende toezeggingen voor een nabije toekomst te doen, en anderzijds de noodzakelijke uitgaven door de gemeenten te laten voorfinancieren.

Wil de staatssecretaris voorts uiteenzetten of er enig verband bestaat tussen de overdracht van de rijksscholen aan gemeenten en de vergoedingen aan het bijzonder onderwijs en zo ja wat dan daarvan de gevolgen zijn?

Afspraken per school

De leden van de fractie van het **C.D.A.** ontvingen gaarne een recent overzicht van de stand van zaken met betrekking tot de gewenste overdrachten van de 54 scholen die nu nog onder Onderwijs en Wetenschappen vallen.

Deze leden vroegen voorts of hun indruk op waarheid berust, dat rijksscholen niet vrij kunnen kiezen maar verplicht worden gemeenteschool te worden. Bestaat er voor scholen die geen gemeenteschool willen worden, geen ander alternatief dan opheffing per 1995?

In het vooroverleg tussen de Vereniging van Nederlandse Gemeenten en het departement van Onderwijs en Wetenschappen is besloten dat het departement per gemeente en per rijksschool apart en individueel dient te onderhandelen. Kan, zo vroegen de leden van de **V.V.D.**-fractie, de staatssecretaris de verzekering geven dat als dit voorstel tot wet is verheven, die wet niet «misbruikt» zal worden als «stok achter de deur»?

Is de staatssecretaris bereid een – zo nodig – op elk individueel geval toegesneden pakket van afspraken te blijven nastreven?

Hoe oordeelt de staatssecretaris over de mogelijkheid van overdracht van rijksscholen aan, op basis van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen, te vormen constructies?

Procescoördinator

De leden van de commissie gevoelden tenslotte de behoefte aan het begin van de behandeling in deze Kamer de procescoördinator met veel waardering te herdenken. Hij heeft aan het proces dat in dit voorstel zijn regeling vindt, in belangrijke mate bijgedragen. Zijn arbeid zal bij de nog af te leggen weg node worden gemist.

De voorzitter van de commissie,
Van Ooijen

De griffier van de commissie,
Van der Putten